

En blindsoner i bedrifiers årsrapportering

Plastforbruk og avfall

Plastkrisen vokser i omfang, og verden ser seg om etter løsninger – kan selskapsrapportering spille en rolle? Svaret er selvfølgelig ja, da god rapportering på plast kan bidra positivt både til miljøet og bunnlinja. Samtidig kan det straffe seg å være dårlig i et samfunn som er stadig mer bevisst på problemet.

MSc Klimaendringer
Yvonne Fadnes
EY

Nye utfordringer for næringslivet

Plast spiller en rolle i to av verdens største miljøproblemer, forsøpling av verdenshavene og klimaendringene. Dersom det ikke gjøres noe snart, varslers forskere at det vil være mer plast enn fisk i havet innen 2050.

Plasten tårner seg opp også her hjemme. Tidligere ble hele 85 % av plastavfallet sendt til Kina. Nå er vi tvunget til å håndtere avfallet selv, etter at kinesiske myndigheter innførte importrestriksjoner på plastavfall for å motvirke en hjemlig krise med plastforsøpling og voksende søppeldynger.

Endrer livsstil

Det rettes derfor nå mye fokus mot å løse plastkrisen. FNs miljøbyrå hadde i 2018 en internasjonal kampanje mot plastforsøpling og avfallshåndtering.

Samtidig jobber myndigheter i Norge og EU med å utarbeide tiltak og reguleringer. Folk flest har også engasjert seg i plastproblematikk, enten det kommer i form av forbruksvalg eller egen resirkulering. I Sverige går det også inn i folks treningsprogram, hvor man ser en voksende trend der man plukker plast på joggetur, såkalt *plogging*.

Omdømmerisiko

Dette stiller nye krav til selskaper, som nå blir holdt ansvarlig for plastforbruk,

Plast forsøpler verdenshavene.

emballasje og resirkulering av stadig mer bevisste kunder. Dersom man ikke har tilstrekkelig kontroll på eget plastforbruk, kan dette altså medføre risiko både for omdømme og det finansielle regnskapet.

Påvirker børsverdier

Informasjonsbehovet vokser også hos investorer, som i stadig økende grad vurderer selskaper ut ifra prestasjoner på indikatorer knyttet til bærekraft og miljøpåvirkning. Et selskap som ikke klarer å redegjøre for prestasjoner eksempelvis knyttet til plast, vil derfor kunne oppleve utslag i tilgang til kapital eller børsverdi.

Det er derfor et paradoks at dagens selskapsrapportering på plast ofte er mangelfull og i liten grad signaliserer til investorer og andre interessenter at man tar plastproblematikk på alvor.

Viser vei mot god håndtering og rapportering

Norske selskaper har lenge vært gode på bærekraftsrapportering gjennom rammeverket Global Reporting Initiative, som tilbyr et sett standard indikatorer for ikke-finansiell informasjon, inkludert en indikator som måler totalt antall tonn med plastavfall. For selskaper som bruker mye plast eller emballasje, vil det likevel være behov for mer spesialisert rapportering for å synliggjøre hvordan de kan bidra til en mer sirkulær økonomi.

New Plastic Economy

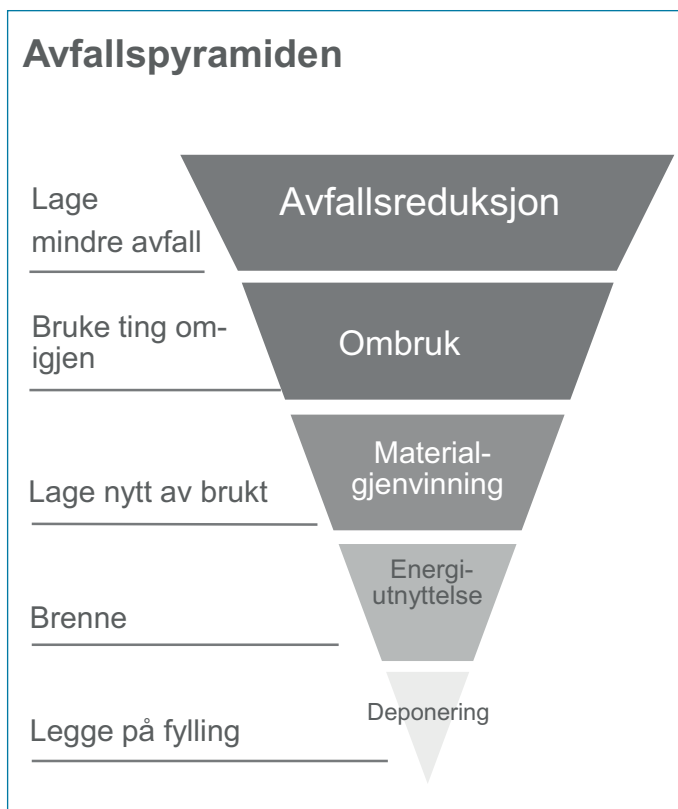
Initiativet «New Plastic Economy» forsøker å ta tak i dette. Prosjektet, som ble startet av Ellen MacArthur Foundation, har fått med seg selskaper som Google, H&M og Unilever, samt regjeringer og internasjonale organisasjoner rundt en felles visjon og målsetting for å ta opp problematikken rundt plastforsøpling. I alt deltar 150 selskaper, som til sammen utgjør 20 % av verdens plastemballasje, som alle har forpliktet seg til å resirkulere, gjenvinne eller eliminere uønsket plast.

Deltakerne må også rapportere eksternt, og informasjon som selskaper tidligere ikke har delt, kommer nå frem. Eksempelvis rapporterte Coca Cola et forbruk på tre millioner tonn plast i 2018, et tall som plasserer dem som en av de største plastforbrukerne i verden. Samtidig jobber imidlertid Coca Cola også med en ny strategi for å redusere eget forbruk og øke resirkuleringsgraden av egne produkter.

Initiativet vektlegger også viktigheten av åpenhet i rapportering om hva slags plast man bruker. Det finnes mer enn 43 000 typer og kombinasjoner av plast, med svært ulike egenskaper. Dette betyr også ulike krav til teknologi for å kunne resirkulere og gjenbruke optimalt.

Typer plast og behandling av disse

God rapportering må derfor være tydelig på hva slags typer plast man bruker og hvordan man behandler disse. Et godt eksempel på god rapporteringspraksis er Morrisons, en av

Europas største matvarekjeder. De rapporterer på totalt forbruk av de forskjellige hovedtypene av plast, samt status for resirkulering. Dette synliggjør blant annet utfordringer knyttet til resirkuleringen av deler av emballasjen. I tillegg har de også lansert ambisiøse mål og forpliktelser til å redusere bruk av plast og øke resirkulering og gjenvinning.

Selskapsrapportering bidrar i den sirkulære økonomien

Slik rapportering er etterspurt også av avfallsbransjen her i Norge. I bransjens eget Veikart for grønn konkurransekraft var et av forslagene til myndighetene å innføre rapportering på avfall og plast for børsnoterte selskaper.

Slik informasjon kan bidra til at flere selskaper kan få kontroll over eget plastforbruk, samt muliggjøre samarbeid med andre aktører som kan bidra til å omdanne plast til en ressurs, og slik sett bidra til å nå de ambisiøse EU-målsettingene om at all plast enten skal være gjenbrukt eller resirkulert i 2030.

Avfallspyramiden

Gjenbruk

Gjenbruk er det øverste nivået i avfallspyramiden, og gjelder eksempelvis panteordningen – når brusflasker brukes på nytt uten å måtte omproduseres. Dersom man får bedre oversikt over forbruk av forskjellige typer emballasje, vil man kunne lage tilsvarende ordninger for andre typer emballasje – eksempelvis vurderes det nå en egen panteordning for snusbokser.

Materialgjenvinning

På nivået under gjenbruk finner vi materialgjenvinning, hvor man bruker plastavfall til å lage nye produkter. Et problem her er at sammenblanding av ulike typer plastpolymer gjør det vanskeligere å smelte om plastavfallet.

Her kan altså bedre intern håndtering og rapportering bidra, gjennom å gi selskaper og aktører bedre oversikt over sammensetningen til forskjellige emballasjetyper og tilrettelegge for produksjon av ny emballasje. Eksempelvis har selskapet Infinity utviklet teknologi som kan smelte ned en rekke polymerer til nye produkter av høy nok kvalitet til at de kan brukes til matemballasje. Tomra er en norsk vekstkommet som lager teknologi som kan sortere plast, og dermed tilrette-

legge både for gjenbruk og materialgjenvinning.

Energigjenvinning

På neste trinn av avfallspyramiden er energigjenvinning. I sin groveste form brennes plastavfallet for å produsere fjernvarme. Mesteparten av de blå posene som brukes i Oslo for å samle plast, ender opp her. Det jobbes også med å forbedre denne prosessen. Her har et annet norsk selskap, Quantafuels, fremstilt teknologi som kan danne plastpolymer til flytende drivstoff. Selv om dette ikke er like ønskelig som gjenbruk eller resirkulering, er det likevel langt mer energieffektivt enn å brenne platen på dyng, eller eksportere den til andre land hvor man risikerer at den kommer på ville veier i naturens kretsløp.

Slike teknologier bidrar altså til at plast blir mye mer enn bare en «blå pose», og kan være en sentral ressurs i sirkulærøkonomien. Gjennom god selskapsrapportering kan man bidra til at selskaper i større grad kan forstå negative samfunnsøkonomiske konsekvenser knyttet til plast, samt muliggjøre positive tiltak og bidrag. Ekstern rapportering vil også sende et signal til interessenter om at man tar plastkrisen på alvor, samt gjøre det lettere for investorer å premiere gode og bærekraftige selskaper.

Første skritt

Anbefalingen er derfor klar: kartlegg plastforbruket internt og rapporter på status – dette er det første skrittet mot lederskap i den sirkulære økonomien.

Bli med til nye høyder

årsoppgjør

klientadmin

revisjon

konsern

signant

- Når du velger et produkt fra Maestro kan du være trygg på at du har valgt riktig
- Våre produkter er under stadig utvikling og er dermed til enhver tid optimaliserte med tanke på digitalisering og flyt
- Om kort tid lanserer vi også en skybasert versjon

maestro.no